



Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αυτές τις μέρες, παιδιά, γιορτάζουν οι ναυτικοί μας. Ξέρετε γιατί; Διότι γιορτάζει ο προστάτης τους άγιος Νικόλαος ο θαυματουργός, ο Αρχιεπίσκοπος Μύρων της Λυκίας.

Αλλά ο άγιος Νικόλαος δεν είναι των ναυτικών μονάχα προστάτης και βοηθός: είναι πατέρας των φτωχών και ιδιαίτερα των ορφανών και των χηρών, γιατί, όπως θα δούμε στη συνέχεια, υπήρξε η προσωποποίηση της χριστιανικής ευσπλαχνίας, η ενσάρκωση της ελεημοσύνης και της στοργής σε κάθε στερούμενο και κινδυνεύοντα.

Σε όλο τον χριστιανικό κόσμο κατέχει ξεχωριστή θέση μεταξύ των προστατών Αγίων και μπορούμε να πούμε πως ο άγιος Νικόλαος είναι ο δημοφιλέστερος Άγιος και στην Ανατολή και στη Δύση. Ιδιαίτερα στην Πατρίδα μας, που τα 3/4 του εδάφους της βρέχονται από θάλασσα, είναι πολύ αγαπητός. Όλα τα νησιά μας κι όλες οι παραλίες μας στολίζονται από μεγαλόπρεπους ναούς ή όμορφα ξωκκλήσια, που τιμούν το όνομά του.

ΔΙΗΓΗΣΗ

Αλλά ας δούμε τη ζωή του Αγίου.

α. Τα νεανικά του χρόνια.

Γεννήθηκε σ' ένα όμορφο χωριό της Λυκίας, τα Πάταρα, γύρω στο 250 μ.Χ. από ευσεβείς και επιφανείς γονείς. Μεγάλωσε μέσα στη θερμή αγάπη τους και στη στοργική φροντίδα τους. Στην τρυφερή και αγνή ψυχή του με λαχτάρα φύτεψαν την αγάπη για την ορθόδοξη πίστη και ζωή. Αλλά, άνθρωποι κοινωνικά ανώτεροι και οικονομικά ανεξάρτητοι, φρόντισαν μαζί με την ευσέβεια να δώσουν στο Νικόλαο και μόρφωση κοινωνική και γραμματική. Και ο γιος τους δικαίωσε τις ελπίδες τους. Καθώς μεγάλωνε, άρχιζε να σκορπίζει το άρωμα της ευσέβειας στο περιβάλλον του.

Όμως η ευτυχία μέσα στην οικογένεια δεν θα κρατούσε για πολύ, γιατί θύελλα ξέσπασε, δοκιμασία μεγάλη: Ενώ ο Νικόλαος βρισκόταν στο άνθος της ηλικίας του, ο Θεός κάλεσε κοντά του και πήρε στον ουρανό και τους δύο γονείς του!... Κι έμεινε μόνος στον κόσμο, απροστάτευτος κι ορφανός: σ' έναν κόσμο που η αμαρτία χρωμάτιζε τα πάντα. Μόνος κι ορφανός μέσα σε μια απέραντη μοναξιά, για να μπορεί αργότερα να καταλαβαίνει κάθε μοναχικό και πονεμένο!...

Οι κίνδυνοι γύρω του πολλοί. Τα μονοπάτια της αμαρτίας φοβερά... Και η περιουσία του απέραντη!... Όμως η ευσέβειά του είναι τόσο βαθιά ώστε ούτε από την αμαρτία παρασύρεται, ούτε για τα πλούτη του υπερηφανεύεται. Αλλά τι κάνει; Χρησιμοποιεί τους θησαυρούς που κληρονόμησε από τους γονείς του, σε έργα αγάπης, ελεημοσύνης και φιλανθρωπίας. Θυμηθείτε τι είπαμε στην αρχή: Ήταν η προσωποποίηση της ευσπλαχνίας και η ενσάρκωση της ελεημοσύνης. Πραγματικά, ορφανά, χήρες, φτωχοί οικογενειάρχες ήταν οι «ευνοούμενοί» του κι αυτός, ο αφανής ευεργέτης τους.

β. Η αθόρυβη αγάπη του

Η παράδοση, παιδιά, μεταξύ αμέτρητων άλλων μας διέσωσε μία πράξη του άξια θαυμασμού. Ακούστε την:

Πληροφορήθηκε ότι ένας φτωχός οικογενειάρχης είχε τρεις πολύ όμορφες θυγατέρες, που όμως δεν μπορούσε να τις αποκαταστήσει, γιατί η φτώχεια του ήταν τόση, που ούτε ψωμί δεν είχε να δώσει στα παιδιά του.

Ο Νικόλαος, που είχε πολύ αγνά συναισθήματα, γέμισε από ανησυχία και θλίψη. Μέσα του άκουγε μία φωνή: «Νικόλαε, μην αργείς!... Είναι ουράνιο πράγμα να κάνει ο άνθρωπος το καλό»!... Και ο Νικόλαος δεν άργησε: Έδωσε μέσα σ' ένα μαντήλι 100 χρυσά φλουριά και... μία νύχτα προσεκτικά, με φρουρό του το σκοτάδι, αποφεύγοντας την εμφάνιση του... ευεργέτη, έφτασε στο φτωχικό σπίτι, έριξε μέσα από το μισανοιγμένο παράθυρο το κομπόδεμα... και εξαφανίστηκε από το φόβο μην τον δει κανείς.

Όμως τα φλουριά, καθώς έπεσαν στο δάπεδο, έκαναν ασυνήθιστο θόρυβο και ξύπνησαν τον φτωχό πατέρα!... Ποιος χτύπησε στο φτωχικό τους μέσ' στα μεσάνυχτα; Άνοιξε με έκπληξη το παράθυρο· δεν είδε κανέναν, αλλά είδε κάτι..., κάτι σαν δέμα. Τι είναι; Κι είναι τόσο βαρύ!... Λύνει με τρεμάμενα χέρια το μαντήλι και τι να δει!... Μετράει... Ένα, δύο, τρία..., δέκα, είκοσι... εκατό!...

–Θεέ μου, εκατό χρυσά φλουριά!... Όσα ακριβώς του ζητούσαν, για να παντρέψει την πρώτη του θυγατέρα! Τρέχει έξω. –Δεν γίνεται!... Θα βγει στον δρόμο και θα κοιτάζει προσεκτικά... Άδικα όμως!... Δεν βρίσκει κανένα.

Ποιος να ήταν άραγε ο άγνωστος και τόσο γενναιόδωρος ευεργέτης; Ποιος ήξερε τον πόνο του; Ποιος γνώριζε το μυστικό του; Το ήξερε κάποιος νέος που διψούσε να κάνει καλές πράξεις, χωρίς να τον βλέπει κανένας παρά μονάχα ο Θεός...

Σκεφτόταν και ξανασκεφτόταν ο φτωχός πατέρας και προσπαθούσε να βρει ποιος από τους συγχωριανούς του τον αγαπούσε τόσο πολύ! Δεν έβρισκε όμως κανέναν· γι' αυτό, με δάκρυα γονάτισε κι ευχαρίστησε το Θεό για την αγάπη του. Τώρα, μπορούσε ν' αποκαταστήσει την πρώτη θυγατέρα.

Το επόμενο βράδυ ο Νικόλαος επαναλαμβάνει τα ίδια... Τρέχει και πάλι ο πατέρας, αλλά και πάλι δεν είδε και δεν βρήκε κανέναν!... Μόλις γύρισε, είδε ν' ακτινοβολούν τα πρόσωπα των παιδιών του: άλλα εκατό χρυσά φλουριά!

Την επόμενη νύχτα παραφύλαξε, αλλά ο άγνωστος ευεργέτης δεν ήρθε. Παραφύλαξε πολλές φορές, αλλά ο άγνωστος φίλος δεν φάνηκε. Πώς ξέρει να κρύβεται η αγάπη! «Μή γνώτω η αριστερά σου τί ποιεί η δεξιά σου».

Κι όταν πια κουράστηκε να φυλάει και να περιμένει, μία νύχτα που είπε με σιγουριά στα παιδιά του πώς δεν θα ξαναφανεί ο ευεργέτης, εκείνος λαφροπατώντας ήρθε, κι έριξε και πάλι το μαντήλι με άλλα εκατό φλουριά!... Ο πατέρας πετάχτηκε από το κρεβάτι κι άρχισε να τρέχει ξοπίσω του!... Ήθελε να τον πιάσει, να τον αγκαλιάσει και να τον ευχαριστήσει, αλλά ο λαθραίος ευεργέτης είχε φτερά στα πόδια. Τον κατάλαβε όμως. Ήταν ο Νικόλαος, το φτωχό αρχοντόπουλο με της καρδιάς τα πλούτη και της αρετής τους θησαυρούς. Μόλις φώτισε η μέρα, πήγε ίσια σ' αρχοντόσπιτο!... Κι ο Νικόλαος;... Μόλις τον αντίκρισε, πέφτει με δάκρυα στα πόδια του φτωχού πατέρα. Ποιος προσκυνάει ποιόν;

–Μη, μην το πεις σε κανένα! τον παρακαλεί.

Ο Νικόλαος, η ενσάρκωση της αγάπης, παρακαλεί! Θέλει να μείνει άσημος και αφανής και άγνωστος ανάμεσα στους ανθρώπους. Δεν ξέρει όμως πώς τότε τον δημοσιεύει ο Θεός! Δεν το ξέρει πώς ο Θεός, όποιον κρύβεται, τον φανερώνει και τον ανεβάζει ψηλά, πολύ ψηλά. Και ο πατέρας, γεμάτος ευγνωμοσύνη στο Θεό και στον ευεργέτη του, μπόρεσε ν' αποκαταστήσει τις θυγατέρες του, που δημιούργησαν αργότερα πολύ καλές οικογενειακές φωλιές.

γ. Προς τα Ιεροσόλυμα

Τον Νικόλαο όμως ο Θεός θα τον πάρει από το μικρό του χωριό. Και που θα τον πάει; Θα τον ανεβάσει ψηλότερα για να φέγγει λαμπρότερα.

Από παιδί ακόμα είχε βαθιά επιθυμία να προσκυνήσει τους Αγίους Τόπους. Και η ευκαιρία δόθηκε και η ποθητή στιγμή που θα επιβιβαζόταν στο πλοίο για τα Ιεροσόλυμα ήρθε. Η θάλασσα ήρεμη κι ο ουρανός ξάστερος όσο ποτέ! Όλα έδειχναν ότι το ταξίδι θα ήταν αξέχαστο. Ο Νικόλαος στην πλώρη, μαγεμένος από την ομορφιά της φύσης, σιγόψαλλε με την ψυχή πλημμυρισμένη από ευγνωμοσύνη στον Θεό. Ο ήλιος καθώς βασιλεύει, βάφει χρυσοκόκκινο τον ορίζοντα και οι επιβάτες ετοιμάζονται για τις καμπίνες τους... Η νύχτα φτάνει...

Όμως τι είν' αυτό; Πριν προλάβουν να περάσουν μερικές ώρες, αέρας δυνατός άρχισε να σφυρίζει, να σκίζει τα πανιά, να σηκώνει τα κύματα άγρια κι απειλητικά... Από που η αναπάντεχη θύελλα; Από πού η απρόσμενη καταιγίδα; Πλήρωμα κι επιβάτες τα έχασαν και περίμεναν τον θάνατο... Όμως ανάμεσά τους βρισκόταν ένας ήρεμος, ένας άγιος άνθρωπος που ακτινοβολούσε καλοσύνη, ο Νικόλαος!... Στρέφουν τα μάτια και στηρίζουν όλες τις ελπίδες τους σ' αυτόν... και τον παρακαλούν με δάκρυα να προσευχηθεί στον Θεό, για να σταματήσει το κακό. Κι ο Άγιος προσευχήθηκε θερμά κι η θάλασσα ημέρεψε κι όλοι στο πλοίο ανακουφιστήκαν, αλλά και... συγκλονίστηκαν από το ολοφάνερο θαύμα.

Σαν έφτασε στα Ιεροσόλυμα, προσκύνησε με δέος όλους τους Αγίους Τόπους, όπου πάτησαν τα άγια πόδια του Χριστού μας. Τόσο συγκλονίστηκε μέσα του, που ήθελε να μείνει εκεί για πάντα. Άγγελος όμως Κυρίου τον πρόσταξε τη νύχτα να επιστρέψει στην πατρίδα του. Ο Νικόλαος υπάκουσε πρόθυμα στο θέλημα του Θεού.

δ. Στο ύψιστο αξίωμα

Κοντά στα Πάταρα ήταν μία πόλη που ονομαζόταν Μύρα. Όταν πέθανε ο Αρχιερέας των Μύρων, οι κληρικοί και οι Επίσκοποι συνάχθηκαν, για να εκλέξουν καινούργιο. Μέσα στη συζήτηση ένας από τους Επισκόπους είπε: «Αδελφοί, ας παρακαλέσουμε όλοι τον Θεό απόψε, για να δούμε ποιον πρέπει να εκλέξουμε...».

Η σκέψη αυτή έγινε απ' όλους αποδεκτή. Τη νύχτα εκείνη όλοι θερμά παρακάλεσαν τον Θεό να φανερώσει τον άξιο. Και ο Θεός τι έκανε; Έστειλε σε όλους το ίδιο όνειρο: Ένας άγγελος τους είπε: «Ο άγιος Αρχιερέας είναι κοντά σας! Τώρα που θα πάτε στην εκκλησία, θα έρθει ένας άνθρωπος πιστός και ταπεινός, που τον λένε Νικόλαο. Αυτός είναι άγιος να ποιμάνει το λαό του Θεού...».

Πραγματικά, το πρωί που πήγαν στην εκκλησία, είπαν ο ένας στον άλλον το όνειρό τους και περίμεναν να δουν εκείνον που τους είπε ο άγγελος. Δεν πέρασε λίγη ώρα και να, ένας άνθρωπος με όψη γαλήνια και γεμάτη καλοσύνη, μπαίνει για να προσευχηθεί. Ήταν ο Νικόλαος!... Τον κάλεσαν αμέσως ανάμεσά τους κι ευχαρίστησαν το Θεό, που τους έδωσε

τέτοιον ποιμενάρχη. Ο Νικόλαος ποτέ δεν είχε σκεφθεί αυτή τη θέση, αλλ' αφού ήταν καθαρά θέλημα Θεού, έσκυψε με υποταγή το κεφάλι.

Τώρα, ως Αρχιερέας μεγαλώνει τη φιλανθρωπική του δράση. Όμως τις ελεημοσύνες και τις αγαθοεργίες του ποτέ δεν ξεχνούσε να τις κάνει αθόρυβα. Για τις καλοσύνες του, παιδιά, και για τα θαύματά του θα θέλαμε πολύ καιρό να λέμε.

Το 300 μ.Χ. περίπου δύο σκληροί αυτοκράτορες, ο Διοκλητιανός και ο Μαξιμιανός, κήρυξαν διωγμό κατά των Χριστιανών. Τα διατάγματά τους έφτασαν και στα Μύρα στην επισκοπή του Αγίου. Και οι τοπάρχες συνέλαβαν τον Άγιο, τον εξόρισαν μακριά και τον έβαλαν στη φυλακή μέχρι που έγινε αυτοκράτορας ο Μέγας Κωνσταντίνος (306 μ.Χ.). Τότε αποφυλακίστηκε και με τα σημάδια από τα φρικτά βασανιστήρια στο άγιο σώμα του, πήγε πάλι στα πνευματικά του παιδιά στα Μύρα της Λυκίας.

Το 325 μ.Χ. όταν ο Μ. Κωνσταντίνος για να κατατροπώσει τις κακοδοξίες του Αρείου, συνεκάλεσε την Α' Οικουμενική Σύνοδο στη Νίκαια της Βιθυνίας, εκεί ανάμεσα στους 318 θεοφόρους Πατέρες, βρίσκονταν και ο άγιος Νικόλαος με τον άγιο Σπυρίδωνα. Η Σύνοδος τελείωσε με ένδοξη νίκη κατά του Αρείου, και ο Άγιος επέστρεψε στα Μύρα.

ε. Η κοίμησή του

Το 330 μ.Χ. αρρώστησε και... σε λίγες ημέρες έφυγε για τον ουρανό ο Άγιος που είχε τόση αγιότητα στην ψυχή και στην όψη του, ώστε και μόνο η παρουσία του σε δίδασκε και σ' έκανε πιο καλό...

Η είδηση του θανάτου του προκάλεσε στο πλήρωμα της τοπικής Εκκλησίας βαθύτατη θλίψη. Στη γη θρηνούσαν οι Χριστιανοί που έχασαν ένα τέτοιο ποιμένα, που έγραψε με τη ζωή του και το αίμα του ένα μεγαλειώδη ύμνο στην αγάπη. Στον ουρανό όμως, πανηγύριζαν οι άγγελοι που δέχτηκαν ένα τέτοιο Άγιο!

Η μνήμη του γιορτάζεται στις 6 Δεκεμβρίου. Η Αγία μας Εκκλησία τον κατέταξε μεταξύ των επισημότερων Αγίων ως Ισαπόστολο και όρισε να συνεορτάζεται κάθε Πέμπτη με τους Αποστόλους!... Εκείνος που τόσο απέφευγε τις δόξες και τους επαίνους, έγινε ο πιο δημοφιλής εξαιτίας των αγαθοεργιών και της αγίας ζωής του.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Τι μπορεί να πει ο θαυμαστός βίος του αγίου Νικολάου για τη δική μας ζωή; (...)

Να τον μιμηθούμε στην αγάπη, παιδιά!... Έσκυψε με στοργή στους πονεμένους. Σκόρπισε παντού την αγάπη, την καλοσύνη, τη γαλήνη! Μαλάκωσε και ημέρεψε ακόμη και τα άγρια κύματα.

Χιλιάδες ναυτικοί του ζητούν βοήθεια σε κάθε δύσκολη στιγμή. Αναρίθμητα πλήθη ανθρώπων γονατίζουν και τον ευχαριστούν. Τ' όνομά του είναι παντού. Στα καράβια, στις εκκλησίες, στα εικονίσματα, στις προσευχές, στις χαρές και στους πόνους των πιστών.

2. Τι θα θέλατε να ζητήσουμε να μας χαρίσει ο άγιος Νικόλαος; (...)

Τη γαλήνη και την ηρεμία του πάντοτε, ιδιαίτερα όμως στις δύσκολες ώρες μας.

Την έμπρακτη αγάπη και την καλοσύνη του σε όλους, ακόμα και σ' αυτούς που μας έβλαψαν.

Προπαντός, την αθόρυβη και άγια ζωή του σήμερα, που η επίδειξη και ο θόρυβος έχουν τον πρώτο λόγο.

Μακάρι ο άγιος Νικόλαος να κατευθύνει τις σκέψεις και τις αποφάσεις μας. Μακάρι να μας οδηγήσει στο λιμάνι της αθόρυβης χριστιανικής αγάπης και αρετής.

ΣΥΝΘΗΜΑ: Σκορπίζουμε αγάπη και καλοσύνη ταπεινά κι αθόρυβα.